

SZÖVEG –
BOGNÁR MÁRIA

SOROZAT –
ZÖLD MOZAIK

ZÖLD MOZAIK

Fogyasztói társadalmunk kísérőjelensége, hogy az elektronikai eszközök, mint például a laptopok, zenehallgatásra szolgáló eszközök vagy a mobiltelefonok, viszonylag rövid életűek. Utóbbiak esetében a „korszerűtlenné válás” is indokolja a két-három évenkénti cserét. Ezeknek az eszközöknek a nyomtatott áramkörei rezet, aranyat és platinát tartalmaznak, így kidobásukkor nem kevés értékvesztés megy veszendőbe, ráadásul mérgező anyagok is kerülnek a környezetbe. Szelektív gyűjtésük tehát nemcsak anyagtakarékos, de környezetkímélő is.

1

A KIDOBOTT MOBILBAN IS VAN ÉRTÉK

Az Apple megkezdte a kiszuperált készülékek anyagának újrahasznosítását. Használt mobiltelefonokból például 3,5 tonna nemesfém és színesfémot vont ki, ebből 1 tonna aranyat és sok ezer tonna acélt. A szétszerelést a Liam névre keresztelt robotok végzik.

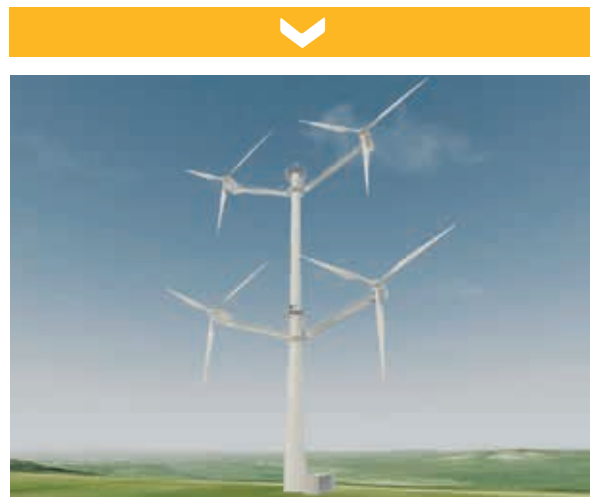
A kezdeményezés azonban akkor válhat általánossá, ha olcsóbb lesz ily módon hozzájutni a fenti nyersanyagokhoz, mint hagyományos módon kitermelni.

2

TÖBBROTOROS SZÉLKEREKEK

Az eddigi szélkerekek hátránya, hogy viszonylag kis teljesítményűek, illetve teljesítményük fokozásához irdatlan méretűre kellene építeni azokat. Ezzel magasságuk, rotorátmérőjük és lapátméretük is irreális nagyságúvá válna, kedvezőtlenül befolyásolva gazdaságosságukat is.

A világ egyik legnagyobb szélturbinagyártója, a dán Vestas most azzal kísérletezik, hogy egy tartóoszlopra több rotort szerel. Első multirotoros szélerőműve négy rotorral működik. Ezeket a dániai Roskilde közelében fogják tesztelni, abban a reményben, hogy ezekkel olcsóbbá válhat a szélenergia kiaknázása. Dánia azért is ideális helyszín erre, mivel ott az átlagos szél erősség nagy, és szigorú előírások érvényesek a szélturbinákra, beleértve a megengedhető zajszintet is. Ha ezek teljesülnek, az jó ajánlólevél az új típusú szélerőművek számára.

3 ELTŰNŐ SZIGETEK

Az Ausztráliától északra fekvő Salamon-szigeteket különösen érinti a klímaváltozás keltette tengerszint-emelkedés. A szigetcsoport öt kis szigetcskéje már el is tűnt. Ezek 5 hektár körüli (tíz futballpályányi) területűek voltak. Lehet, hogy további hat kis sziget is hasonló sorsra jut. A víz alá került szigetek szerencsére lakatlanok voltak, csak halászok használták azokat alkalmi kikötőhelyként.

5 HÁZAKBA TELEPÍTHETŐ ÓRIÁSAKKU

A háztartásokat terhelő áramköltségek csökkentésére találták ki, hogy a házakba nagyméretű akkumulátorokat telepítenek. Két óriáscégnek van ilyen kínálata: a Teslának és a Nissannak. Utóbbi jelentkezett most xStorage nevű akkucsaládjával, amelyeket majd csak Európában lehet kapni. Az óriásakkuk egyrészt tárolják az épülethez kapcsolódó napelemek termelte energiát, másrészt lehetővé teszik az olcsó éjszakai áram nappali felhasználását.

4 BÚCSÚ A BENZIN- ÉS DÍZELAUTÓKTÓL

Norvégiában 2025-től már csak elektromos és hidrogénüzemű autót lehet forgalomba állítani. A vonatkozó nemzeti közlekedési stratégia célja, hogy 2030-ig a felére csökkentsék a károsanyag-kibocsátást a norvég közúti forgalomban. A nulla károsanyag-kibocsátás a személygépkocsik mellett vonatkozik a buszokra és a könnyű hasznajárművekre is. Norvégiában már most is jelentős kedvezmények érvényesek a villanyautókra: használhatják a buszsávokat, ráadásul ingyen parkolhatnak. Ennek köszönhetően már minden negyedik autó elektromos meghajtású.

A ROVAT TÁMOGATÓJA AZ

A vízelöntés azonban már érintett lakott szigeteket is, két helyen falvakat kellett odébb költöztetni. Az emelkedő vízszint fenyegeti már Taro várost is, amely tartományi székhely, ezért várható annak is az átköltöztetése.

A Queenslandi Egyetemen kutatócsoport vizsgálja a szigetek változásait 1947 és 2014 közötti légi- és műholdfelvételek alapján. A Salamon-szigeteket azért különösen veszélyeztetett, mivel itt a tengerszint-emelkedés a világátlag csaknem háromszorosa.

A most piacra dobott legolcsóbb Nissan xStorage akkumulátor 4,2 kW teljesítményű, és beszereléssel együtt 4500 dollárba, azaz 1,26 millió forintba kerül. A konkurencia Tesla Powerwall 1,5-szeres teljesítményű készülékének ára ezzel szemben másfél millió forintnak felel meg.

6 ÉDESVÍZI KORALLOK VESZÉLYBEN

Az Amazonas óceáni torkolatánál óriási, mintegy 9,3 ezer négyzetkilométeres (egy tízed magyarországnyi területre kiterjedő) korallzátony fedezték fel, amely 965 kilométer hosszúságú. Ez azért meglepő, mert a korallokról eddig úgy tudták, hogy azok tengerek napfényes, tiszta – sós – vízében élnek. A világ legnagyobb folyamának torkolatvidéke pedig édesvízzel erősen keveredett, és tisztának éppenséggel nem mondható, sőt, az iszapos torkolatvidékek közé tartozik. Ennek ellenére a korallzátony „él és virul” – ha nem is a leglátványosabb módon. Hatvan szivacsfajt, továbbá sok halfajt, tengeri csillagot és rákot fedeztek fel rajta, illetve a közvetlen környezetében. Most viszont a létét fenyegeti, hogy kőolajkutatásra jelölték ki ezt a térséget, 80 parcellára osztva. Éppen ezeknek a már meg is kezdett munkáknak a során derült fény e korallzátony létezésére.

Kép - Profimedia - Red Dot